

**Postanowienie Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego
z dnia 17 września 2003 r.**

III SW 149/03

1. Przyjęcie przez partię polityczną darowizny od osoby fizycznej mającej miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w formie wpłaty gotówkowej nie jest przesłanką odrzucenia sprawozdania finansowego partii (art. 38a ust. 2 pkt 4 w związku z art. 24 ust. 1 i art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 ze zm.).

2. Niezłożenie sprawozdania finansowego przez komitet wyborczy (art. 84 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików wojewódzkich, Dz.U. Nr 95, poz. 602 ze zm.) nie powoduje odrzucenia sprawozdania finansowego partii politycznej (art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy o partiach politycznych), jeżeli nie ustalono, że gromadzono i dokonywano wydatków na kampanię wyborczą z pominięciem Funduszu Wyborczego.

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Kazimierz Jaśkowski, Andrzej Kijowski, Jerzy Kwaśniewski, Zbigniew Myszka, Maria Tyszel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 września 2003 r. skargi Polskiej Wspólnoty Narodowej na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 lipca 2003 r. w przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego.

u z n a ł skargę za zasadną.

U z a s a d n i e n i e

Uchwałą z dnia 21 lipca 2003 r. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 ze zm.) postanowiła odrzucić sprawozdanie

Polskiej Wspólnoty Narodowej o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2002 r.

W uzasadnieniu uchwały Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła w szczególności, że Polska Wspólnota Narodowa w 2002 r. pozyskała środki finansowe w łącznej kwocie 38.124,46 zł. Wykazana w sprawozdaniu kwota przychodów wynosi 38.130,67 zł, gdyż uwzględnia stan środków na rachunku bankowym przed 1 stycznia 2002 r. Na rachunek bankowy partii wpłynęło 11.659,46 zł, pochodzących z darowizn od osób fizycznych. W ramach tych środków stwierdzono wpłatę kwoty 807,86 zł pochodzącej z zagranicy, dokonaną przez osobę zamieszkałą [...] w USA oraz trzy wpłaty na kwoty po 2.000 zł każda, dokonane przez J.C. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1, w związku z art. 34a ust. 2 ustawy o partiach politycznych zwróciła się o wskazanie formy w jakiej wpłaty te zostały dokonane, a także o wyjaśnienie, czy wpłata dokonana za granicą pochodzi od obywatela polskiego. W odpowiedzi przewodniczący partii oświadczył, że wpłata dokonana za granicą pochodzi od B.T., będącego obywatelem polskim i nastąpiła przelewem z jego rachunku osobistego. W przypadku wpłat od J.C., dwie z nich zostały dokonane przelewem, natomiast trzecia w formie wpłaty gotówkowej w oddziale banku. Państwowa Komisja Wyborcza uznała, że stanowi to naruszenie art. 25 ust. 5 ustawy o partiach politycznych, zgodnie z którym jednorazowa wpłata kwoty przekraczającej najniższe miesięczne wynagrodzenie za pracę pracowników (760 zł) może być dokonana na rzecz partii politycznej jedynie czekiem, przelewem lub kartą płatniczą.

W części dotyczącej przychodów i wydatków Funduszu Wyborczego zostały wykazane przychody w wysokości 2,23 zł. Środki te pochodziły z kwot pozostających na rachunku Funduszu w dniu 1 stycznia 2002 r. W badanym okresie na konto Funduszu Wyborczego nie wpłynęły żadne środki finansowe, a także nie były dokonywane wydatki, mimo iż Polska Wspólnota Narodowa utworzyła komitet wyborczy w wyborach samorządowych w 2002 r. i zarejestrowała kandydatów na radnych. Komitet Wyborczy nie złożył sprawozdania finansowego z wyborów i nie jest możliwe ustalenie z jakich źródeł finansował kampanię wyborczą. Brak środków zgromadzonych na rachunku Funduszu Wyborczego w 2002 r. wyklucza zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej finansowanie zgodne z przepisami ustawy o partiach politycznych. Gromadzenie środków lub dokonywanie wydatków na kampanię wyborczą z pominię-

ciem Funduszu Wyborczego jest w świetle art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy o partiach politycznych podstawą do odrzucenia sprawozdania.

Polska Wspólnota Narodowa wniosła skargę na tę uchwałę. W uzasadnieniu zarzuciła, że dokonanie przez J.C. jednej wpłaty gotówkowej na rzecz partii w wysokości 2.000 zł w oddziale banku, zamiast czekiem, przelewem lub kartą płatniczą, było „mimowolną pomyłką”, bowiem jej dwie inne wpłaty w tej samej wysokości zostały dokonane przelewem. Co do zarzutu gromadzenia środków i dokonywania wydatków na kampanię wyborczą z pominięciem Funduszu Wyborczego, skarżąca podniosła, że nie gromadziła jakichkolwiek środków i nie dokonywała żadnych wydatków na samorządową kampanię wyborczą. Dlatego Komitet Wyborczy Polskiej Wspólnoty Narodowej nie złożył odrębnego sprawozdania finansowego z wyborów. Polska Wspólnota Narodowa złożyła natomiast podstawowe i prawidłowe sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych w 2002 r.

W odpowiedzi na skargę Państwowa Komisja Wyborcza podtrzymała swoje stanowisko zawarte w zaskarżonej uchwale. Wywiodła, że naruszenie przez Polską Wspólnotę Narodową art. 25 ust. 5 ustawy o partiach politycznych, przez przyjęcie na rachunek bankowy partii wpłaty gotówkowej w kwocie 2.000,00 zł, dokonanej w dniu 12 września 2002 r. przez J.C., jest bezsporne. W świetle art. 38a ust. 2 ustawy o partiach politycznych, uchybienie to nie powodowało jednak odrzucenia sprawozdania finansowego.

Odrzucenie sprawozdania Polskiej Wspólnoty Narodowej o źródłach pozyskania środków w 2002 r. nastąpiło w związku z finansowaniem wydatków na kampanię wyborczą do organów samorządu terytorialnego w 2002 r. z pominięciem Funduszu Wyborczego. Zgodnie z art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o partiach politycznych, finansowanie udziału partii politycznej w wyborach wymaga zgromadzenia środków pieniężnych na rachunku Funduszu Wyborczego i dokonywania wydatków tylko ze środków przekazywanych komitetowi wyborczemu z tego Funduszu. Ze sprawozdania partii za 2002 r. oraz opinii i raportu biegłego rewidenta wynika, że Polska Wspólnota Narodowa nie odnotowała żadnych wpływów na rachunek Funduszu Wyborczego. Stan środków w dniu 31 grudnia 2002 r. wynosił 2,23 zł. Komitet Wyborczy Polskiej Wspólnoty Narodowej zarejestrował kandydatów na radnych w dwóch gminach liczących powyżej 20 tysięcy mieszkańców, tj. w Zduńskiej Woli (21 kandydatów na radnych) i w Stargardzie Szczecińskim (23 kandydatów) oraz kandydata na prezydenta Stargardu Szczecińskiego. Zarejestrowanie kandydatów i prowadzenie kampanii wybor-

czej na ich rzecz, zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej, niewątpliwie pociąga za sobą określone wydatki, których komitet wyborczy nie ujawnił, bowiem nie dopełnił obowiązku złożenia sprawozdania finansowego z wyborów, do czego był zobowiązany na podstawie art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin rad powiatów i sejmików województw (Dz.U. Nr 95, poz. 602 ze zm.). W związku z tym, zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej, jest podstawa do przyjęcia, że finansowanie udziału Komitetu Wyborczego Polskiej Wspólnoty Narodowej w wyborach samorządowych odbyło się z innych źródeł niż Fundusz Wyborczy. Gromadzenie środków lub dokonywanie wydatków na kampanię wyborczą z pominięciem Funduszu Wyborczego jest podstawą do odrzucenia sprawozdania finansowego Polskiej Wspólnoty Narodowej na mocy art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy o partiach politycznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych (w brzmieniu mającym zastosowanie w sprawie) Państwowa Komisja Wyborcza w terminie 4 miesięcy od dnia złożenia sprawozdania: 1) przyjmuje sprawozdanie bez zastrzeżeń, 2) przyjmuje sprawozdanie ze wskazaniem uchybień, 3) odrzuca sprawozdanie. Odrzucenie sprawozdania następuje w przypadku: 1) prowadzenia przez partię polityczną działalności gospodarczej, 2) pozyskiwania środków finansowych ze zbiorów publicznych, 3) gromadzenia środków finansowych poza rachunkiem bankowym z naruszeniem przepisów art. 24 ust. 8 ustawy, 4) przyjmowania środków finansowych od osób fizycznych, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy, lub pozyskiwania środków z innych źródeł niedozwolonych, 5) gromadzenia lub dokonywania wydatków na kampanie wyborcze lub referendalne z pominięciem Funduszu Wyborczego z naruszeniem przepisu art. 36 ust. 1 ustawy, 6) gromadzenia środków finansowych Funduszu Wyborczego poza oddzielnym rachunkiem bankowym z naruszeniem przepisu art. 36 ust. 3 ustawy. Przypadki odrzucenia sprawozdania finansowego są więc wyraźnie określone i w związku z tym art. 38a ust. 2 ustawy o partiach politycznych musi być interpretowany ściśle, a w każdym razie nie jest dopuszczalna jego rozszerzająca wykładnia.

Przyjęcie przez partię polityczną darowizny od osoby fizycznej dokonanej w formie wpłaty gotówkowej stanowi naruszenie art. 25 ust. 5 ustawy o partiach politycznych, zgodnie z którym jednorazowa wpłata kwoty przekraczającej najniższe

miesięczne wynagrodzenie za pracę pracowników może być dokonywana na rzecz partii politycznej jedynie czekiem, przelewem lub kartą płatniczą. Nie jest to jednak podstawa odrzucenia sprawozdania finansowego, gdyż według art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy, dotyczy to tylko przyjmowania środków finansowych od osób fizycznych, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy (niemających miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli polskich zamieszkałych za granicą) lub pozyskiwania środków z innych źródeł niedozwolonych. Darowizna jest dozwolonym źródłem pozyskiwania środków przez partię polityczną (art. 24 ust. 1 ustawy). Przyjęcie przez skarżącą partię od J.C. wpłaty gotówkowej (darowizny) w kwocie 2.000 zł nie jest więc przesłanką odrzucenia sprawozdania finansowego (art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy), a jedynie może powodować jego przyjęcie ze wskazaniem uchybień (art. 38a ust. 1 pkt 2 ustawy). Taką też zasadnie w tym zakresie uchwałę podjęła Państwowa Komisja Wyborcza.

Istotny problem dotyczy wykładni i zastosowania art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy o partiach politycznych. W tym zakresie należy zauważyć, że do rozpatrzenia skargi na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym (art. 34b ust. 3 ustawy). Oznacza to, że nie ma podstaw do traktowania Państwowej Komisji Wyborczej jako uczestnika tego postępowania na podobieństwo postępowania przed sądem administracyjnym, w którym organ wydający zaskarżoną decyzję jest stroną postępowania sądowego. Praktyka ustosunkowywania się przez Państwową Komisję Wyborczą do skargi nie ma więc bezpośredniego oparcia w przepisach, a co najwyżej może być uzasadniona odpowiednim ich stosowaniem. W każdym razie pismo Państwowej Komisji Wyborczej ustosunkowujące się do skargi nie może być traktowane jako swoiste uzupełnienie zaskarżonej uchwały, zwłaszcza w odniesieniu do ustaleń faktycznych. Inaczej mówiąc Państwowa Komisja Wyborcza nie może powoływać dodatkowych faktów na uzasadnienie uchwały, a jej ocena następuje w odniesieniu do stanu faktycznego stanowiącego podstawę jej podjęcia, wynikającego z jej uzasadnienia.

Do sprawozdań finansowych partii politycznych za 2002 r. należy stosować przepisy ustawy o partiach politycznych w brzmieniu nadanym przez art. 2 ustawy z dnia 26 lipca 2002 r. o zmianie ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 127, poz. 1089). Ta ustawa nowelizująca weszła w życie w dniu 10 sierpnia 2002 r. i zgodnie z jej art. 5 miała zastosowanie do sprawozdań finansowych partii politycz-

nych za 2002 r. Do sprawozdań finansowych partii politycznych za 2002 r. nie stosuje się natomiast ustawy o partiach politycznych w brzmieniu nadanym przez art. 94 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz.U. Nr 57, poz. 507 ze zm.), gdyż zmiany te weszły w życie w dniu 17 kwietnia 2003 r. Ma to istotne znaczenie, gdyż w tej ustawie nowelizującej nadano nowe brzmienie art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy o partiach politycznych, według którego sprawozdanie finansowe partii podlega odrzuceniu w razie stwierdzenia gromadzenia lub dokonywania wydatków na kampanie wyborcze z pominięciem Funduszu Wyborczego. W tym brzmieniu przepis ten zastosowała Państwowa Komisja Wyborcza. Tymczasem należało zastosować art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy o partiach politycznych w brzmieniu stwierdzającym, że przesłanką odrzucenia sprawozdania jest gromadzenie lub dokonywanie wydatków na kampanie wyborcze lub referendalne z pominięciem Funduszu Wyborczego z naruszeniem przepisu art. 36 ust. 1 ustawy, a więc z naruszeniem zasady, że środki finansowe gromadzone w ramach Funduszu Wyborczego mogą pochodzić z wpłat własnych partii politycznej oraz darowizn, spadków i zapisów. Różnica we wskazanych regulacjach art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy polega na pominięciu w nowym brzmieniu jego końcowego fragmentu "z naruszeniem przepisu art. 36 ust. 1 ustawy". Oznacza to, że w nowym brzmieniu przepisu (niemającym zastosowania) gromadzenie i wydatkowanie na kampanie wyborcze jakichkolwiek środków z pominięciem Funduszu Wyborczego stanowi podstawę odrzucenia sprawozdania finansowego. Według brzmienia przepisu mającego zastosowanie taką podstawę stanowi tylko wydatkowanie z pominięciem Funduszu Wyborczego środków pochodzących z wpłat własnych partii politycznej oraz darowizn, spadków i zapisów. Inaczej mówiąc, inne pozyskane z dozwolonych źródeł środki mogły być gromadzone i wydatkowane z pominięciem Funduszu Wyborczego. Zdecydowanie osłabia to rozumowanie przedstawione przez Państwową Komisję Wyborczą, według którego skarżąca partia musiała gromadzić i wydatkować wszystkie środki finansowe na kampanię wyborczą, a pominięcie Funduszu Wyborczego zawsze stanowi przesłankę odrzucenia sprawozdania. Możliwa jest bowiem sytuacja, że partia wprawdzie gromadziła i wydatkowała środki na kampanię wyborczą, ale nie naruszało to art. 36 ust. 1 ustawy.

W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła, że skarżąca utworzyła komitet wyborczy w wyborach samorządowych w 2002 r. i zarejestrowała kandydatów na radnych. Komitet Wyborczy nie złożył sprawozdania finansowego z wyborów i nie jest możliwe ustalenie z jakich źródeł finansował kampa-

nię wyborczą. Brak środków zgromadzonych na rachunku Funduszu Wyborczego w 2002 r. wyklucza zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej finansowanie zgodne z przepisami ustawy o partiach politycznych. Dopiero w piśmie ustosunkowującym się do skargi, Państwowa Komisja Wyborcza powołała nowe fakty, że komitet wyborczy skarżącej partii zarejestrował kandydatów na radnych w dwóch gminach liczących powyżej 20 tysięcy mieszkańców, tj. w Zduńskiej Woli (21 kandydatów na radnych) i w Stargardzie Szczecińskim (23 kandydatów) oraz kandydata na prezydenta Stargardu Szczecińskiego. Te dodatkowe fakty nie mogą być już uwzględnione. Zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej, zarejestrowanie kandydatów i prowadzenie kampanii wyborczej na ich rzecz, niewątpliwie pociąga za sobą określone wydatki, których komitet wyborczy nie ujawnił, bowiem nie dopełnił obowiązku złożenia sprawozdania finansowego z wyborów, do czego był zobowiązany na podstawie art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin rad powiatów i sejmików województw. W związku z tym, zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej, jest podstawa do przyjęcia, że finansowanie udziału Komitetu Wyborczego Polskiej Wspólnoty Narodowej w wyborach samorządowych odbyło się z innych źródeł niż Fundusz Wyborczy.

Przedstawione ustalenia faktyczne nie są oparte na żadnym bezpośrednim dowodzie. Wręcz odwrotnie, z analizy stanu konta bankowego Funduszu Wyborczego skarżącej wynika, że nie wpłynęły na jego rzecz żadne środki (nie gromadzono ich) i nie wydatkowano żadnych środków finansowych na kampanię. Rozumowanie Państwowej Komisji Wyborczej w sferze ustaleń faktycznych ma więc charakter domniemania faktycznego, polegającego na ustaleniu, że skoro komitet wyborczy skarżącej nie przedstawił sprawozdania finansowego, to nie ujawnił źródeł finansowania kampanii wyborczej, a więc odbywało się ono z pominięciem tego Funduszu. Skarżąca przeciwstawia temu twierdzenie, że nie gromadziła i nie wydatkowała żadnych środków na kampanię wyborczą i dlatego komitet wyborczy nie złożył sprawozdania. Twierdzenia skarżącej opierają się więc na okoliczności negatywnej, którą można wykazać tylko pośrednio i takim dowodem jest wyciąg z konta bankowego Funduszu Wyborczego. Należy wobec tego ocenić, czy domniemanie faktyczne zastosowane przez Państwową Komisję Wyborczą może być uznane za wystarczające do ustalenia, że komitet wyborczy skarżącej finansował kampanię z pominięciem Funduszu. W analizie tej można odwołać się do utrwalonych poglądów dotyczących stosowania domniemań faktycznych w postępowaniu cywilnym. Zgodnie z art. 231

k.p.c. można uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z innych ustalonych faktów (domniemanie faktyczne). Domniemanie faktyczne z istoty polega na stwierdzeniu określonego prawdopodobieństwa zaistnienia faktu (por. wyrok z dnia 5 lipca 1967 r., I PR 174/67, OSNCP 1968 nr 2, poz. 26). Stopień prawdopodobieństwa zaistnienia faktu będącego skutkiem domniemanie jest tak duży, jak duży jest stopień prawdopodobieństwa, że nie zachodziły okoliczności wykluczające zaistnienie tego faktu (uzasadnienie wyroku z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 79/99, OSNAPIUS 2000 nr 19, poz. 733). Domniemane ustalenie musi logicznie wynikać z prawidłowo ustalonych faktów stanowiących jego przesłanki (wyrok z dnia 22 stycznia 1998 r., II UKN 465/97, OSNAPIUS 1999 nr 1, poz. 24; wyrok z dnia 22 lipca 1998 r., I PKN 223/98, OSNAPIUS 1999 nr 16, poz. 509).

Zgodnie z art. 84 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików wojewódzkich finansowanie kampanii wyborczej jest jawne. Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów przedkłada sprawozdanie finansowe komitetu wyborczego o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu. Sprawozdanie finansowe powinno zawierać informacje o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz imienny wykaz wpłat od osób fizycznych. Do wydatków komitetu wyborczego wlicza się pozyskane wartości niepieniężne. Wartość pozyskanych darowizn niepieniężnych oraz świadczonych na rzecz komitetu wyborczego usług podaje się w sprawozdaniu finansowym w wysokości możliwych do uzyskania cen ich sprzedaży netto, nie wyższych od cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacji. Nie dotyczy to jednak nieodpłatnych usług polegających na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez podmioty inne niż przedsiębiorcy. Wynika z tego, że obowiązkiem komitetu wyborczego jest złożenie sprawozdania finansowego, ale jego niewypełnienie nie ma wyraźnie określonej sankcji. W każdym razie nie jest nią odrzucenie sprawozdania finansowego partii politycznej, które może nastąpić w razie finansowania kampanii z pominięciem Funduszu Wyborczego (a nie w przypadku niezłożenia sprawozdania finansowego przez komitet wyborczy). Z faktu niezłożenia sprawozdania nie wynika też w sposób logiczny, z odpowiednim prawdopodobieństwem, wniosek, że kampania wyborcza w ogóle była prowadzona, a jeżeli była, że powodowała wydatki, które należało finansować z Funduszu Wyborczego (możliwe jest uzyskanie nieodpłatnych usług nieobjętych spra-

wozdaniem). Skarżąca twierdzi, że na kampanię wyborczą nie pozyskała i nie wydatkowała żadnych środków. Jest to potwierdzone stanem konta jej Funduszu Wyborczego. Zwłaszcza przy ograniczonym zakresie uczestnictwa partii w wyborach jest możliwe, że nie prowadziła ona żadnej kampanii wyborczej lub prowadziła ją w taki sposób, że nie powodowało to żadnych wydatków, które musiałyby być dokonane za pośrednictwem Funduszu Wyborczego. Skoro jest prawdopodobne twierdzenie skarżącej w tym zakresie, to nie jest w wystarczającym stopniu prawdopodobne domniemanie faktyczne zastosowane przez Państwową Komisję Wyborczą. Nie można więc przyjąć za prawidłowo ustalony fakt, że skarżąca finansowała kampanię wyborczą z pominięciem Funduszu. Ustalenie takie mogłoby nastąpić w razie wskazania jakiegokolwiek przypadku dokonania przez skarżącą wydatków na kampanię lub wskazania innych faktów, z których taki wniosek można by wyprowadzić z dostatecznym prawdopodobieństwem. Państwowa Komisja Wyborcza takich faktów nie przyjęła jako podstaw faktycznej swojej uchwały, a nawet w tym zakresie nie przeprowadziła postępowania zmierzającego do poczynienia takich ustaleń (art. 34a ust. 2-4 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych).

Wobec powyższego na podstawie art. 34b ust. 4 ustawy o partiach politycznych orzeczono jak w sentencji.

=====